BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 15 september 1980

betreffende het stelsel van de gedeeltelijke fiscalisatie van werkgeversbijdragen aan het stelsel van ziekteverzekering in Italië

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(80/932/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderheid op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Na belanghebbenden te hebben aangemaand hun opmerkingen te maken,

I

Overwegende dat de Italiaanse Regering bij wetsbesluit nr. 353 van 6 juli 1978 (1), omgezet in wet nr. 502 van 5 augustus 1978 (2), een gedeeltelijke fiscalisatie van de werkgeversbijdragen heeft ingevoerd die de industriële ondernemingen en bepaalde bedrijven in de dienstensector voor hun werknemers moeten betalen uit hoofde van de ziekteverzekering ; dat deze gedeeltelijke fiscalisatie aanvankelijk bedoeld was voor een overgangsperiode van 6 maanden eindigende op 31 december 1978, doch verlengd is bij wetsbesluit nr. 20 van 30 januari 1979 (3), omgezet in wet nr. 92 van 31 maart 1979 (4), tot en met 30 juni 1979 en vervolgens bij wet nr. 375 van 13 augustus 1979 (5) tot en met 31 december 1979 en definitief is geworden door wetsbesluit nr. 633 van 30 december 1979 (6) ;

Overwegende dat de begunstigden van deze fiscalisatie de industriële en de extractieve ondernemingen zijn alsook bepaalde bedrijven in de dienstensector hoofdzakelijk toerisme en exporterende handelsondernemingen die meer dan 40 % van hun omzet in de uitvoer behalen ;

Overwegende dat de begunstigde ondernemingen ten gevolge van deze gedeeltelijke fiscalisatie minder behoeven bij te dragen aan het stelsel van ziekteverzekering ; dat vóór de definitieve invoering van het systeem de vermindering forfaitair was vastgesteld op een bedrag van 24 500 lire per maand voor elke mannelijke werknemer ; dat de werkgever daarentegen voor de vrouwelijke werknemers was vrijgesteld van elke betaling uit hoofde van de ziekteverzekering voor de eerste 400 000 lire loon per maand per persoon, hetgeen een vermindering kan betekenen van 64 000 lire aangezien de werkgeversbijdrage voor de ziekteverzekering 16 % van het loon bedraagt ;

Overwegende dat de definitieve invoering van het stelsel van gedeeltelijke fiscalisatie een wijziging in de toepassing heeft gebracht in die zin, dat het bedrag van de werkgeversbijdrage aan het stelsel van ziekteverzekering voortaan met 4 procentpunten wordt verminderd voor de mannelijke werknemers en met 10 procentpunten voor de vrouwelijke werknemers ;

II

Overwegende dat de Italiaanse Regering bij de indiening van haar opmerkingen bij de Commissie in het kader van de procedure van artikel 93, lid 2, van het EEG-Verdrag, aangevangen op 21 december 1979 heeft aangevoerd dat dit stelsel van gedeeltelijke fiscalisatie van de lasten van ziekteverzekering slechts een eerste fase is op de weg naar een algehele herziening van het stelsel van sociale zekerheid in Italië om uiteindelijk alle ondernemingen vrij te stellen van deze lasten in hun geheel ; dat vanwege de budgettaire mogelijkheden deze algehele fiscalisatie evenwel slechts geleidelijk kan worden ingevoerd en dat het huidige stelsel niet voor het gehele bedrijfsleven kon gelden maar moest worden beperkt tot de industriële ondernemingen en tot bepaalde bedrijven in de dienstensector ;

Overwegende dat de Italiaanse autoriteiten hebben aangevoerd dat het verschil in het percentage van de vermindering voor de mannelijke werknemers aan de ene kant en de vrouwelijke werknemers aan de andere kant, gerechtvaardigd was door het grotere arbeidsverzuim in Italië van de vrouwelijke dan van de mannelijke werknemers, en door de zeer vooruitstrevende sociale wetgeving in Italië die vrouwenarbeid wenst te beschermen ; tenslotte dat met deze maatregel werd beoogd de sociale lasten te verminderen waarvan het peil in Italië hoger is dan in de andere Lid-Staten, en dat op grond van de beschikbare begrotingsmiddelen het percentage van de vermindering voor de mannelijke arbeidskrachten niet kan worden gelijkgetrokken met dat voor de vrouwelijke arbeidskrachten ;

Overwegende dat de beschikking van de Italiaanse Regering om de werkgeversbijdragen aan het stelsel van ziekteverzekering met nogmaals 2 % te verminderen voor de mannelijke werknemers, aan de Commissie medegedeeld bij brief van haar Permanente Vertegenwoordiging van 24 juli 1980, het gemaakte verschil tussen vrouwelijke en mannelijke arbeidskrachten wel verkleint maar niet opheft ;

(1) Gazzetta Ufficiale nr. 192 van 11. 7. 1978.
(2) Gazzetta Ufficiale nr. 246 van 2. 9. 1978.
(3) Gazzetta Ufficiale nr. 30 van 31. 1. 1979.
(4) Gazzetta Ufficiale nr. 91 van 1. 4. 1979.
(5) Gazzetta Ufficiale nr. 225 van 17. 8. 1979.
(6) Gazzetta Ufficiale nr. 355 van 31. 12. 1979.

Overwegende dat andere Lid-Staten en andere belanghebbenden dan de Lid-Staten talrijke opmerkingen hebben gemaakt in het kader van de procedure van artikel 93, lid 2, van het EEG-Verdrag en uiting hebben gegeven aan de ongerustheid van hun industrieën ten aanzien van deze maatregel ;

III

Overwegende dat onder het huidige stelsel van fiscalisatie, zoals hierboven beschreven, bepaalde sectoren van de economische bedrijvigheid niet begrepen zijn ; dat dit stelsel daardoor zijn algemene karakter kan verliezen, de enige reden om dit stelsel niet te beschouwen als een steunmaatregel in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag ; dat de Commissie evenwel, gezien vanuit een nieuw algemeen evenwicht dat ten doel heeft onder het stelsel van de fiscalisatie uiteindelijk alle sectoren van de Italiaanse economie te begrijpen moet erkennen dat invoering in etappes nodig kan blijken en dat het huidige stelsel reeds een voldoende algemeen karakter draagt daar het immers op de industrie in haar geheel van toepassing is ;

Overwegende daarentegen dat de grotere vermindering van de werkgeversbijdragen aan het stelsel van ziekteverzekering voor de vrouwelijke werknemers „bepaalde Italiaanse produkten" begunstigt, nl. die met een hoog percentage vrouwelijke arbeidskrachten zoals met name de sectoren textiel, kleding, schoeisel en leder en mitsdien een steunmaatregel van de staat oplevert in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag ;

Overwegende dat in de vier genoemde sectoren 70 % van alle werknemers vrouwen zijn terwijl dit percentage slechts 25 % is voor de Italiaanse industrie in haar geheel en dat de grotere vermindering van de werkgeversbijdragen voor vrouwelijke arbeidskrachten dientengevolge de produktiekosten van de ondernemingen in deze sectoren sterk en rechtstreeks beïnvloedt en daardoor hun concurrentiepositie ten opzichte van hun concurrenten in de andere Lid-Staten ; dat deze doelstelling door de Italiaanse autoriteiten trouwens duidelijk is gesteld aangezien in de beraadslagingen van het CIPI (Interministerieel comité voor de coördinatie van het industriebeleid) van 21 december 1978 over een interventieprogramma in de sector mode [1] de aanbeveling werd gedaan om de kosten per produktie-eenheid concurrerend te maken door aanpassing van de kostenstructuur van de factor arbeid aan die van de andere Europese landen waarbij in de eerste plaats het huidige stelsel van fiscalisatie van de sociale lasten voor vrouwelijke arbeidskrachten een permanent karakter moet krijgen ;

Overwegende dat de algemene omstandigheden waarin de ondernemingen hun bedrijf uitoefenen weliswaar per land van de Gemeenschap kunnen verschillen doch dat een Lid-Staat niet een speciaal onderdeel van deze algemene omstandigheden kan afzonderen en niet door steunmaatregelen de daaruit voor zijn ondernemingen ten opzichte van hun concurrenten in de andere Lid-Staten voortvloeiende bijkomende kosten mag compenseren ;

Overwegende dat het algemeen bekend is dat de sectoren textiel, kleding, schoeisel en leder, waaraan deze steunmaatregel in hoofdzaak ten goede komt, in de gehele Gemeenschap in een moeilijke positie verkeren en daar de concurrentie tussen de Lid-Staten zeer levendig is ;

IV

Overwegende dat een dergelijke steunmaatregel in de hierboven geanalyseerde context het handelsverkeer tussen Lid-Staten derhalve nadelig kan beïnvloeden en de mededinging kan vervalsen of dreigen te vervalsen in de zin van artikel 92, lid 1, van het EEG-Verdrag ;

Overwegende dat volgens bepalingen van het EEG-Verdrag steunmaatregelen die voldoen aan de criteria van artikel 92, lid 1, onverenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt ; dat de uitzonderingen op deze onverenigbaarheid, bedoeld in artikel 92, lid 3, — de enige uitzonderingen die in dit geval van belang zijn — doelstellingen aangeven die in het belang van de Gemeenschap en niet uitsluitend in het belang van bepaalde sectoren van de nationale economie moeten worden nagestreefd ; dat deze uitzonderingen eng moeten worden geïnterpreteerd tijdens het onderzoek van zowel ontwerp-steunmaatregelen met regionaal of sectorieel karakter als van concrete toepassingsgevallen van algemene steunmaatregelen ; dat deze uitzonderingen met name slechts kunnen worden toegestaan wanneer de Commissie kan vaststellen dat de steunmaatregel noodzakelijk is om de in dit artikel genoemde doelstellingen te bereiken ;

Overwegende dat, wanneer deze uitzonderingsbepalingen zouden worden toegepast op steunmaatregelen, waarbij van een dergelijke tegenprestatie geen sprake zou zijn, dit zou betekenen dat uit een oogpunt van gemeenschappelijk belang niet gerechtvaardigde ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer tussen Lid-Staten en vervalsing van de mededinging wordt aanvaard ;

Overwegende dat in het onderhavige geval bij deze steunregeling een dergelijke tegenprestatie niet te onderkennen is ;

Overwegende dat de Italiaanse Regering geen enkel argument heeft kunnen aanvoeren en de Commissie geen enkel argument heeft kunnen ontdekken op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de voorgenomen steunmaatregel voldoet aan de voorwaarden voor toepassing van één der uitzonderingsbepalingen van artikel 92, lid 3, van het EEG-Verdrag ;

[1] Gazzetta Ufficiale nr. 55 van 24. 2. 1979.

Overwegende dat hier kennelijk noch sprake is van een steunmaatregel ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst, noch van een steunmaatregel om de verwezenlijking van een project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen, noch van een steunmaatregel om een ernstige verstoring in de economie van de betrokken Lid-Staat op te heffen en dat mitsdien artikel 92, lid 3, sub a) en b), van het EEG-Verdrag niet van toepassing is ;

Overwegende voorts dat de grotere vermindering voor vrouwelijke werknemers voor de betrokken ondernemingen een exploitatiesteun met een louter conserverend karakter is waartegen de Commissie zich in het algemeen steeds heeft verzet, aangezien dergelijke steunmaatregelen gewoonlijk op zich zelf niet voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor toepassing van het uitzonderingsvoorschrift van artikel 92, lid 3, sub c), van het EEG-Verdrag omdat zij de „ontwikkeling" als in dit artikel bedoeld niet kunnen vergemakkelijken ;

Overwegende voorts in verband met de aanpassingsmoeilijkheden die met name de sectoren textiel, kleding, schoeisel en leder in de gehele Gemeenschap doormaken en gezien de sterke intracommunautaire concurrentie in genoemde sectoren, dat deze steunmaatregel de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt op een met het gemeenschappelijk belang strijdige wijze nadelig beïnvloedt ;

Overwegende dat door deze steun met name in de sector textiel afbreuk wordt gedaan aan de beginselen van het communautaire kader voor steunmaatregelen aan de textielindustrie, door de Commissie in 1971 en 1977 aan de Lid-Staten medegedeeld ;

Overwegende tenslotte dat de steun in de tertiaire sector wordt verleend aan de exporterende handelsondernemingen en dat hier aldus gezien sprake is van een steun aan de uitvoer, welke categorie steun moet worden beschouwd als onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt wanneer deze wordt verleend voor verkoop binnen de Gemeenschap ;

Overwegende mitsdien dat de Commissie op grond van geen enkel argument het uitzonderingsvoorschrift op de onverenigbaarheid van steunmaatregelen, bedoeld in artikel 92, lid 3, sub c), van het EEG-Verdrag, op deze maatregel kan toepassen ;

Overwegende dat de ontoereikende budgettaire middelen waarvan de Italiaanse Regering gewag maakt wel een reden kunnen zijn om het huidige stelsel van vrijstelling nog niet op alle sectoren van de Italiaanse economie van toepassing te doen zijn, doch een verschillend percentage voor vrouwelijke en voor mannelijke arbeidskrachten bij de vermindering van de werkgeversbijdrage aan het stelsel van ziekteverzekering, waardoor de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, niet kunnen rechtvaardigen ;

Overwegende dat deze conclusie niet kan worden aangetast door de redenering volgens welke het arbeidsverzuim van vrouwen in Italië hoger is dan dat van mannen, aangezien een dergelijke toestand ook voorkomt in andere Lid-Staten,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

Binnen zes maanden heft de Italiaanse Republiek het verschil op in het percentage van de vermindering van de werkgeversbijdrage aan het stelsel van ziekteverzekering voor mannelijke of vrouwelijke werknemers, bedoeld in artikel 22 van wetsbesluit nr. 663 van 30 december 1979.

Artikel 2

De Italiaanse Republiek stelt de Commissie uiterlijk bij het verstrijken van de in artikel 1 genoemde termijn, in kennis van de wettelijke en administratieve voorschriften die zij heeft vastgesteld om aan deze beschikking te voldoen.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Italiaanse Republiek.

Gedaan te Brussel, 15 september 1980.

Voor de Commissie

Raymond VOUEL

Lid van de Commissie